B-Postabonnement
Fagforbundet
Postboks 7003 St. Olavs plass
0130 Oslo. Tlf.: 23 06 40 00
Ettersendes ikke ved varig adresseendring

OSS TILLITSVALGTE

FAGFORBUNDET
informasjonsblad for tillitsvalgte
http://oss.fagforbundet.no
Mai, nr. 5/2010 | Årgang 8

▶ **Dommen:** Fikk full stilling. **Side 6**
▶ **Kommentar:** Norge en miljøsinke. **Side 6**

Gratulerer

Fagforbundet Frisørenes Fagforening har fått gjennomslag for en kraftig heving av minstelønnssatsene i årets tariffoppgjør.

Begynnerlønna for fagutdanna frisører heves med 15 kroner til 131 kroner per time i år, og ytterligere 4 kroner neste år. Hevingen av lønnsnivået kommer også lærlingene til gode.

FOTO: TROND ISAKSEN

Viktig seier for frisørene

Side 3

Valgkamp i Fredrikstad

Fagforbundet Fredrikstad og LO Fredrikstad arbeider for ny politisk kurs i byen fra 2011. Den lokale LO-lederen får råd av Gerd-Liv Valla. **Side 2**

FOTO: ANDERS HAMRE SVEEN

Trenger helsefagarbeidere

– Skal vi øke rekrutteringa må det gjøres noe med antall lærlingplasser, uønska deltid og lønn, sier Kjellfrid Blakstad i SHS. **Side 4–5**

ARKIVFOTO: KARIN E. SVENDSEN, FAGBLADET

Taper på arbeidsavklaring

Attføringspenger, rehabilitering og midlertidig uføre ble slått sammen fra 1. mars. Flere vil tape på ordninga. **Side 7**

ILL.FOTO: COLOURBOX

NYHET

Sterkt representert: Det var mange av Fagforbundets medlemmer som deltok på LO Fredrikstads konferanse om «et rødgrønt Fredrikstad.» FOTO: ANDERS HAMRE SVEEN

Et rødgrønt Fredrikstad

LO i Fredrikstad arbeider for et nytt politisk flertall i 2011. – Vi skal gjøre alt vi kan, sier leder Tore Leif Gundersen.

Lederen av LO Fredrikstad kommer fra Fagforbundet. Han og resten av LO Fredrikstad har siden 2008 arbeida målretta for å få et nytt politisk flertall i byen.

22. april inviterte LO Fredrikstad tillitsvalgte og representanter fra Arbeiderpartiet, SV, Senterpartiet, Pensjonistpartiet, Bymiljølista og Rødt til en konferanse for «et rødgrønt Fredrikstad». Det er Fremskrittspartiet (FrP) og Høyre som styrer – og mandag 10. mai ble det kjent at de styrer mot et underskudd på 79,5 millioner kroner.

En lang valgkamp

Mange av LO Fredrikstads tillitsvalgte har satt seg inn i den såkalte Trondheimsmodellen. Den går ut på at fagbevegelsen stiller konkrete krav til alle partiene, gir politisk støtte til de partiene som er nærmest fagbevegelsens politikk og legger press på krava i tida mellom valg. Fremskrittspartiet fikk i år flertall for å redusere kommunens støtte til 1.mai-arrangementet i Fredrikstad fra 40 000 kroner til 12 000 kroner. Tore Leif Gundersen kom med kraftig kritikk av dette vedtaket og mener det viser at mobilisering er nødvendig.

Ny politikk

LO Fredrikstad vil ha slutt på den økende markedsorienteringa i byen.

– Vi skal sørge for at vi etter valgdagen i 2011 kan se hverandre i øynene å si at vi gjorde alt vi kunne for å få et nytt politisk flertall, sa Tore Leif Gundersen under konferansen. Fagforbundet Fredrikstad var tungt representert blant konferansedeltakerne.

– Det er kommet en glød inn i fagbevegelsen nå. Dette gir oss skikkelig inspirasjon, sa Frøydis Wroldsen, leder for Fagforbundets pensjonistlag i Fredrikstad.

Besøk av støttespillere

Roy Pedersen, leder i LO i Oslo, tidligere LO-leder Gerd-Liv Valla og sekretær i LO i Trondheim, John-Peder Denstad, stilte alle opp med råd og innspill under konferansen. Gerd-Liv Valla ble møtt med stående applaus. Hun slo fast at det er mulig å få til en politisk endring i Fredrikstad. Denstad understreka at fagbevegelsen skal være en uavhengig politisk kraft, noe Tore Leif Gundersen er enig i.

Seier for renhold

Før konferansen starta hadde to fagforeningsaktivister stilt seg opp utafor hotellet med et banner med påskriften «Nei til konkurranseutsetting av renhold». LO Fredrikstad og Fagforbundet Fredrikstad har lenge kjempa mot konkurranseutsetting av sykehjem i byen, og av renholdet i kommunen.

6. mai vant Fagforbundet Fredrikstad en viktig seier da et flertall i bystyret stemte imot forslaget om å konkurranseutsette renholdet. Så det nytter.

ANDERS HAMRE SVEEN

Å føle på kroppen

Med bøyd hode står tretten norske flyktninger nesten uten bagasje på en flyplass i Jordan; Hvordan oppleves det? – Det var en sterk opplevelse, sier Anita Hilstad. Hun er glad det bare var et rollespill.

Språkproblemene, fortvilelsen over å bli møtt med mistenksomhet, en nedverdigende holdning, og ikke minst det å bli møtt av noen med en slik makt over ens skjebne var skremmende.

– Her var det ikke mye rom for forklaringer, forteller Hilstad, som tenker at slik må flyktningene som kommer til Norge også føle det. Det er ingen god tanke.

Likestilling og inkludering

Tretten deltakere gjennomførte MOD-kurs i regi av Norsk Folkehjelp og Fagforbundet i begynnelsen av mai. Målet med MOD er å motvirke fordommer og rasisme, øke bevisstheten om egne reaksjoner og holdninger og gi hjelp til å bearbeide disse. Fagforbundet gjør noe aktivt for å oppfylle eget handlingsprogram om likestilling og inkludering, og i samarbeid med Norsk Folkehjelp skal tillitsvalgte gjennom MOD-kurs. MOD står for mangfold og dialog og er et kurskonsept i antirasistisk og fordomsforebyggende arbeid.

– MOD er et viktig verktøy i kampen mot rasisme, sier rådgiver Sylvi Nergaard fra Fagforbundet. Hun og Evylyn Støen fra Norsk Folkehjelp var kursledere. Målet fra Fagforbundets side er at så mange tillitsvalgte som mulig skal gjennom MOD.

– Det er en god måte å oppfylle landsmøtevedtaket om likestilling, inkludering og kulturelt mangfold på, mener Nergaard.

Mer bevisst

– Gjennom kurset ble jeg mer bevisst på egne holdinger og tanker, forteller Sonia Kvam. Hun er ungdomstillitsvalgt i Trondheim og mener dette er et viktig kurs med tanke på integrering i samfunnet generelt og på arbeidsplassen.

– Ja , holdninger sitter langt inne, legger Jorunn Mikkelsen fra Kvalsund til. Det er ikke alltid vi er bevisst hva vi egentlig sier eller hva vi aksepterer blir sagt rundt oss.

MOD er et prosessorientert kurs som over to dager utfordrer og bevisstgjør holdninger og fordommer deltakerne har. Det er mye gruppearbeid og alle må ta stilling til ulike påstander som enkeltindivid og som gruppe.

– Ett veldig bra kurs med utrolige flinke instruktører, er dommen fra mange av deltakerne. Mange i Norge kunne hatt godt av å gå et MOD-kurs.

Norsk Folkehjelp og Fagforbundet lover å bidra og kurse sine tillitsvalgte videre.

– Vi ønsker å være en bevisst holdningsskaper, sier rådgiver Sylvi Nergaard.

RANDI TEVIK

Tar stilling: På MOD-kurs må alle ta stilling. Bak fv Hans Petter Wiker, Hans Kristian Stenestø, Kerry Macallen, Evylyn Støen, Trine Ytterstad, Sonia Kvam, Jorunn Mikkelsen og Eva Vida Berg. Foran fv Astrid Larsen, Antonella Vidal, Margrethe Kaarvaag, Anita Hilstad, Siri Høgsteggen og Sylvi Nergaard. FOTO: KARI-SOFIE JENSSEN

NYHET

Lønnsløft for frisørene

Streiken var allerede formelt i gang 14. mai, da NHO Håndverk ga etter for flere av Fagforbundets krav. Ingen frisørsalonger rakk å åpne før den svært kortvarige frisørstreiken var over.

Frisørseier: Fv: Nestleder i Frisørenes Fagforening, Janne Ottersen Fraas, leder i Seksjon samferdsel og teknisk, Stein Guldbrandsen og leder av Frisørenes Fagforening, Ingunn Reistad Jacobsen. ARKIVFOTO: PER FLAKSTAD, FAGBLADET

Det var NHO Håndverk som utløste konflikten da de sa nei til Riksmeklingsmannens skisse, en skisse som Fagforbundet sa ja til. Fagforbundet hadde allerede vedtatt å ta ut 45 frisører i ti frisørsalonger landet rundt i streik. Et tydelig pressa NHO snudde og ga Frisørenes Fagforening gjennomslag for kravet om økte minstelønnssatser. Begynnerlønna for en fagutdanna frisør er nå blitt heva med 15 kroner til 131 kroner timen, og skal heves med ytterligere 4 kroner neste år.

Fagforbundet og Frisørenes Fagforening har i tillegg fått NHO Håndverk til å gå med på at frisørene beholder gjennomsnittslønna når de er syke eller har tilrettelagt arbeid. I tillegg får frisørene permisjon på inntil to timer i forbindelse med konferansetime på skolen. NHO Håndverk har dessuten gått med på å bli med i et trepartssamarbeid om et seriøst arbeidsliv. Det går blant annet ut på å bekjempe sosial dumping og svart arbeid.

Anbefalt sluttresultat

– En heving av lønnsnivået for frisørene kommer også lærlingene til gode, sa Fagforbundets forhandlingsleder Stein Guldbrandsen fredag 14. april. Fagforbundet gikk ut med en anbefaling til medlemmene om å stemme ja til sluttresultatet i frisørfagoppgjøret.

– Jeg er fornøyd. Hadde tilbudet blitt lavere, så kunne vi ikke ha godtatt det. Bestemmelsen om at våre fagarbeidere skal opp på nivå med frontfagene er veldig viktig. Vi har fått utrolig mye hjelp og støtte fra hele resten av Fagforbundet. Jeg synes at årets frisørfagoppgjør er et bevis på det sterke samholdet i Fagforbundet. Vi er rett og slett Norges beste forbund, sier Ingunn Reistad Jacobsen, lederen av Frisørenes Fagforening.

Støtte fra flertallet

Klokka 20.29, 13. mai, la Dagbladet.no ut følgende spørsmål til internettavstemning: «Fortjener frisørene høyere minstelønn?». Oss tillitsvalgte var innom nettsida kl. 13.59 fredag 14. mai. Da hadde 23 218 deltatt i avstemninga, og 57 prosent hadde svart ja på dette spørsmålet.

ANDERS HAMRE SVEEN

Til innbyggernes beste

Sammen med Oss nr. 5 finner du husstandsavisa til modell- og kvalitetskommunen Rana. Glade ranværinger viser hva trepartssamarbeidet kan føre til, til tross for at mye lå til rette for en skikkelig nedtur.

Rana var en av de berykta Terrakommunene. Nå er gjelda betalt og det er ingen grenser for hvilke positive ting som kan skje for innbyggerne i denne kommunen.

I 2006 vedtok kommunestyret i Rana å sette i gang et modellkommuneprosjekt. Dette skjedde etter et initiativ fra Fagforbundet. Prosjektet bygger på trepartssamarbeid. Det vil si et samarbeid mellom politikerne, administrasjonen og de ansattes organisasjoner.

Prosjekt i fire år

Prosjektet skal vare ut 2010. Målet er å forbedre de kommunale tjenestene. For å få til det må alle bidra, og både menneskelige og økonomiske ressurser må brukes på en best mulig måte.

Kompetansen som allerede finnes hos de kommunalt ansatte må brukes på en bedre måte. Og like viktig er det å legge til rette for en god dialog med innbyggerne. Modellkommuneprosjektet har gitt rom for å øve på samarbeid på en ny måte, og det har gitt mulighet til å trekke innbyggerne med når framtida skal formes.

Til forskjell fra andre modellkommuner har Rana valgt å bruke arbeidsmetoden på store og tunge saker. Arbeidsmetoden brukes ikke nødvendigvis til å fatte beslutninger, men til å forbedre beslutningsgrunnlaget.

For å si det på en annen måte, brukes modellkommunearbeidet til å gjøre hverandre gode.

I modellkommunearbeidet er det en grunnleggende tanke at dersom en skal nå en kommunal målsetting, så er det bedre å samarbeide om det enn å konkurrere med hverandre, som partene skriver i avisas leder.

KARI-SOFIE JENSSEN

Oss fire på gangen

Hva er de viktigste tariffkrava Fagforbundet har som både beholder og verver medlemmer?

Vibeke Bredal, Fagforbundet Sandefjord

Minstelønnskravet på 320.000 kroner, nytt 16-årstrinn på ansiennitetsstigene, kompetansemerknader i tariffavtalen som skal sikre lønn for tilleggs-, spesial- og videreutdanning, harmonisering av lønn i NAV som hever de kommunalt ansatte opp på statlig nivå og at dette tariffoppgjøret både har en lavlønns- og en likelønnsprofil.

Morten Støen, Fagforbundet Ringsaker

Det er viktig å fjerne vakt på vaktrom (passiv vakt), å få på plass varige kompetansetillegg for fagarbeidere og de med lang realkompetanse og 16 års stige slik at det er mulig å få uttelling for realkompetanseutvikling uten kronglete veier å forhandle om det på.
Det er gode politiske grep med tanke på at folk skal ha ei lønn å leve av.

Judith Hagen, Fagforbundet Kvinesdal

Likelønn og kompetanse er viktig – og at vi står på for kronetilegg. Ingen kan kjøpe mat for prosenter. Samtidig er det viktig at vi står sammen i en felles kamp. Dette kan vi både beholde og få nye medlemmer med.

Are Herdlevær, Fagforbundet Søgne

Det er stor oppslutning om alle krava. Hvert enkelt krav er i seg selv fornuftig og forståelig, men det er helheten og solidaritetstankegangen som imponerer mest.
Fagforbundet framstår som en ansvarlig organisasjon som det er trygt å være med i.

NYHET

Tøff sykehus-hverdag

Pågangsmot: Til tross for en tøff hverdag er Gunn Elin Flakne og Jorunn Romsdal optimistiske og stolte av innsatsen de tillitsvalgte i sykehusene gjør for medlemmene.
– Men vi er utrygge på og urolige for hva alle endringene vi opplever i helsevesenet vil føre til, sier de to.
FOTO: GEIRMUND JOR

Fagforbundets medlemmer i sykehusene går gjennom tøffe måneder. Sykehusreform, debatt om nedleggelser, nedbemanning, profesjonskamp og til dels motvillige arbeidsgivere setter Fagforbundets tillitsvalgte under sterkt press.

De som forteller dette er Gunn Elin Flakne, fylkesnestleder i Sør-Trøndelag og Jorunn Romsdal, fylkesleder i Finnmark.

– Jobben vår er først og fremst å ta vare på de ansatte, og det er ingen liten utfordring, mener de to. Vi ser at reduksjoner og omleggінger først og fremst går ut over våre medlemmer, og da gjelder det å stå på, sier de.

Berget stillinger

– Når det kommer forslag om nedbemanninger er det oftest «våre» grupper det gjelder, sier Gunn Elin. Hun forteller at St. Olavs hospital i Trondheim nylig ville dra inn 8 hjelpepleierstillinger. Etter hard kamp fra hovedtillitsvalgt Solveig Nordli beholdt alle jobbene sine, ikke en eneste hjelpepleier ble pressa ut.

Jorunn har liknende erfaringer.

– Det er utrolig tøft å være tillitsvalgt i helsevesenet for tida. Vi har opplevd at tillitsvalgte har blitt sjuke av presset. Vi har mange veldig flinke tillitsvalgte, men de står i et kryssspress mellom medlemmene og motvillige arbeidsgivere. Vi står på for medlemmene, og noen ganger vinner vi, men det er tungt de gangene vi ikke vinner fram på medlemmenes vegne.

Gunn Elin kaster seg innpå.

– Våre folk vinner små seire hver eneste dag. Jeg skulle ønske vi kunne feire hver eneste en av dem som de var en stor og viktig hendelse, som bryllup og femtiårsdager. Det fortjener våre lojale og dyktige tillitsvalgte som står i denne kampen.

Krever læreplasser

Jorunn og Gunn Elin forteller at det er viktig å kreve at det etableres læreplasser i helsevesenet, men det er ingen enkel oppgave.

– I Finnmark nekter sykehusene ofte å ta inn lærlinger. Vi hadde et eksempel der vi fikk gjennomslag for å opprette linje for ambulansepersonell i videregående skole, men når helseforetaket nekter å ta dem inn som lærlinger blir det vanskelig å sørge for nyrekruttering og vekst, sier Jorunn. Hun forteller at det er flere ledige læreplasser i Finnmark og at man sliter med å få ungdom til å satse på jobb i helsevesenet.

– Jeg er redd vi «snakker ned» det å jobbe i helsevesenet. Når ungdommen hører at det er vanskelig å få hundre prosent stilling, at det diskuteres turnuser med mange arbeidshelger i løpet av et år og at folk sliter med stress og press, og at mange rett og slett sliter seg ut, er det rart de ser seg om etter andre yrkesvalg?

Skjer om igjen

– Jeg frykter det vi gjør er noe av det samme som skjedde med fiskeriene for noen år siden. Det var ensidig negativt lys på å være fisker, vi snakka om dårlig lønnsomhet, usikker framtid og slitet på havet. Nå er det nesten ingen unge som velger å bli fisker. Kanskje kan stadig økende krav til tempo og effektivitet i helsevesenet gjøre det vanskeligere å skaffe nok folk i framtida, undrer Jorunn.

Gunn Elin er helt på linje. Hun forteller at Fagforbundets regionale koordineringsledd for Helse Midt-Norge nylig har avgitt høringsuttalelse på helseforetakets strategiske plan for årene fram til 2020. Helseforetaket har valgt seg en visjon som er «På lag med din helse», og har pekt ut tre kjerneverdier, det er trygghet, respekt og kvalitet.

– Det er nesten så vi kunne skrevet det sjøl, sier Gunn Elin.

–Spørsmålet er bare hvordan det er tenkt at vi skal nå disse fine måla.

Rett person på rett plass

– Vi skal sikre at helsefagarbeidere og andre fagarbeidergrupper skal ha en plass i sykehusa også i framtida, sier hun.

Vi ser en tydelig tendens til at oppgaver som hjelpepleiere og helsefagarbeidere har utført, overføres til sykepleiere. Så lenge vi er enige om at mangelen på helsepersonell kommer til å bli en stor utfordring i framtida, må vi sørge for at folk ikke gjør jobber de er overkvalifiserte til. Skal kabalen gå opp i framtida, må vi det minste sørge for at vi har rett person på rett plass. Dette blir også trukket fram i Fagforbundets kommentarer til Helse Midt-Norges strategi. Det finnes tiltak som kan iverksettes og som kan gi rask effekt, mener Fagforbundet. Det ligger en stor reserve i alle de deltidsansatte. Vi må greie å utnytte det potensialet som ligger i all uønsket deltid før vi snakker om rekrutteringsproblemer. Dessuten må det være viktig å satse på kompetanseutvikling for alle yrkesgrupper. Med mangel på folk er det særlig viktig at helsefagarbeidernes kompetanse brukes.

Lokalsykehus viktig

Både Jorunn og Gunn Elin er bekymret for lokalsykehusenes framtid. De mener det er mange uavklarte spørsmål og alt for stor usikkerhet knyttet til blant anna samhandlingsreformen. Helse-Norge forandrer seg og ikke all forandring er nødvendigvis til det verre.

– Når alvorlig sjukdom rammer oss, er vi oss sjøl nærmest. Vi vil dit det er spesialister og ekspertise, sier Gunn Elin. Samtidig er Norge et stort land med store ulikheter. Det er lange avstander og ofte er det viktig å komme raskt til sykehuset. Da er et lokalsykehus med de viktigste akuttfunksjonene veldig viktig; Et sykehus med akuttfunksjoner må minst ha spesialist i indremedisin, generell kirurgi, ortopedi, og tilgang til klinisk-kjemiske laboratorietjenester og radiologisk service 24 timer i døgnet.

– Her er vi helt på linje med Legeforeningens definisjon av et lokalsykehus, sier Gunn Elin.

Lenger enn Trondheim – Oslo

– I Finnmark kan det være over 50 mil til nærmeste sykehus. Det er avstanden Oslo-Trondheim, skyter Jorunn inn.

– Likevel snakker enkelte om å slå sammen de to sykehusa vi har. Vi er avhengige av begge, fastslår hun. Videre ser finnmarkingene at stadig flere oppgaver tas fra lokalsykehuset og blir overført til Sentralsjukehuset i Nord-Norge i Tromsø.

– Det er bra med spesialister, men det bli alt for langt unna. Vi trenger gode lokalsykehus i Finnmark som både har den nødvendige kompetansen og nærhetene til folk. Det er ikke nok å satse på ambulansetjenesten. Den er sårbar, det viste askeskyen fra Island som tvang ambulansehelikoptrene på bakken, sier Jorunn.

Både Gunn Elin Flakne fra Trøndelag og Jorunn Romsdal fra Finnmark er enige om at ambulansetjenesten er en viktig del av helsetjenesten i Norge, men det er for enkelt å tro at ambulansetjenesten kan erstatte lokalsykehusene våre.

– Det tror vi ikke noe på, sier de to fylkestoppene.

GEIRMUND JOR

Trenger flere helsefagarbeidere

Norges befolkning blir stadig eldre og behovet for helsefagarbeidere øker.

Arbeidsforskningsinstituttet (AFI) arrangerte et forum om rekruttering til helse- og omsorgsyrkene 15. april. Ifølge en Synovate-undersøkelse fra høsten 2009, som ble referert av daglig leder ved AFI, Arild H. Steen, er snittalderen innen helse og omsorg 40,9 år. Gjennomsnittsstillinga er på 66 prosent.

Helsefagarbeidere

Fagbevegelsen var med i arbeidet med å utforme helsearbeiderfaget som ble opprettа i 2006. Det erstatta både hjelpepleierutdanninga og omsorgsarbeiderfaget.

– Det er bra at helse og sosial har fått høyere søkertall, men samtidig har utdanninga også mye frafall, sier Kjellfrid Blakstad, leder av Seksjon helse og sosial i Fagforbundet.

Blakstad vil ha økt rekruttering.

– Ungdommen vil ha hele stillinger. De små deltidsstillingene hindrer rekruttering. Lønna må bli høyere. Det er dessuten viktig at sykehusene blir flinkere til å ta imot lærlinger, sier hun.

Kjellfrid Blakstad mener at de som har et fagbrev som helsefagarbeider må garanteres muligheten til å ta påbygning. Enkelte fylker, blant annet Rogaland, har innført en slik ordning.

Lærlinger i Rogaland

Opplæringskontoret på Stavanger universitetssykehus (SUS) samarbeider med Hospital Clinica Benidorm (HCB), et sykehus i Spania. I april skreiv den skandinaviskspråklige avisa Vikingposten om de to første lærlingene fra SUS som fullførte en åtte uker lang praksisperiode ved HCB.

– Alle lærlingene var nylig på studietur i Spania. Det er klart at et slikt utenlandsopphold virker rekrutterende, forteller Inga Landsvik, som er ansvarlig for helsefagarbeiderlærlingene ved SUS.

Marie Wasbø er helsefagarbeiderlærling ved Stokka undervisningssykehjem i Stavanger. Hun er medlem av Fagforbundet.

– Det er lærerikt å jobbe på sykehjem. Jeg er stolt av den utdanninga og det yrket jeg har valgt, sier Wasbø.

Hun synes at helsefagarbeidere fortjener høyere lønn. Hun bekrefter at mange faller fra under utdanning.

– Jeg kjenner ikke veldig mange som har valgt dette faget, og av dem som har valgt det er det flere som ikke har fullført, sier hun.

– Yrkesmesterskap gir profilering

Yvonne Soggemoen er prosjektleder for yrkeskonkurranser i helsearbeiderfaget. Prosjektstillinga er et spleiselag mellom Helsedirektoratet og Fagforbundet.

– En som har utdanna seg til helsefagarbeider skal kunne arbeide både på sykehus, i privat virksomhet og i kommunehelsetjenesten, sier Soggemoen.

Soggemoen forteller at Edel Susanne Hetland fra Dalane videregående skole VG2 og Solbjørg Byberg, som er lærling i Eigersund kommune, begge ble verva som medlemmer i Fagforbundet under fylkesmesterskapet (FM) på SUS, et fylkesmesterskap som de vant.

– Under yrkesmesterskap får vi profilert yrket. Vi dyrker den faglige kvaliteten, det hever statusen, og mediedekninga er så klart et pluss. Publikumsinteressen er også høy. Under FM på SUS var det til tider kun ståplasser igjen, sier Soggemoen.

ANDERS HAMRE SVEEN

Mangfold: Lærlingen Marie Wasbø foran en vegg med flagg fra til sammen 28 nasjonaliteter som arbeider på Stokka undervisningssykehjem.
FOTO: ANDERS HAMRE SVEEN

NYHET

Advarsel: Bjarne Jensen er professor i forvaltningsøkonomi og mener at samhandlingsreformen hviler på feil grunnlag.
FOTO: PER FLAKSTAD, FAGBLADET

Engasjement i sykehusdebatten

– Det er en myte at helseutgiftene i Norge er så mye høyere enn i land vi kan sammenlikne oss med.

Det sa professor Bjarne Jensen ved Høgskolen i Hedmark da han la fram rapporten «Helsesektorens økonomiske og organisatoriske utfordringer», med undertittelen «samhandling, lokalsykehus og offentlig økonomi».

Rapporten er skrevet av professorene Bjarne Jensen og Stein Østre ved Høgskolen i Hedmark og rådgiver Unni Hagen i Fagforbundet på oppdrag fra Kommunenes interesseforening for lokalsykehus (KIL). Rapporten tar for seg spørsmålet om den nye helsereformen vil bli en videreføring av markedssystemet som ble innført i spesialisthelsetjenesten fra 1997 med stykkprisfinansiering og med foretaksorganiseringa som kom med sykehusreformen i 2002. I rapporten skriver Jensen at dersom Norge definerer helseutgiftene på samme måte som de landene vi sammenlikner oss med, og korrigerer for reallønnsnivå, viser tallene at Norge har moderate utgifter i OECD-sammenheng.

– Jeg mener derfor at samhandlingsreformen bygger på feil grunnlag, sa Jensen.

Truer lokalsykehusa

Helseforetaksreformen i 2002 bidro til at flere lokalsykehus ble nedlagt. Samhandlingsreformen vil forsterke utviklinga fra 2002 mot et enda mer markedsstyrt helsevesen. I denne sammenhengen står lokalsykehusa som lokale monopoler, og de begrenser muligheten for å innføre en markedsmodell. Derfor er de svært utsatt, og de vil gradvis bli lagt ned til fordel for distriktsmedisinske sentre.

– Men ingen vet hva slike sentre skal inneholde, sa Jensen.

Ikke imot samhandling

KIL ikke er ikke imot samhandling i helsesektoren, men interesseorganisasjonen mener den nye reformen går for raskt, og at ingen i dag har oversikt over konsekvensene. Ansatte i helsevesenet samarbeider hver dag på tvers for å skape større samhandling.

– Det har vi holdt på med i flere tiår, sa leder i KIL, Turid Opdal. Samhandlingsreformen er reform på styring, struktur og finansiering, og rapporten mener at den vil kunne gi resultater som fører til dårligere samhandling – ikke bedre, slik det var tenkt, la hun til.

Markedet overtar

Rapporten avdekker at reformen har hentet mye av sitt tankegods fra tankesmia Visjon helse 2015.

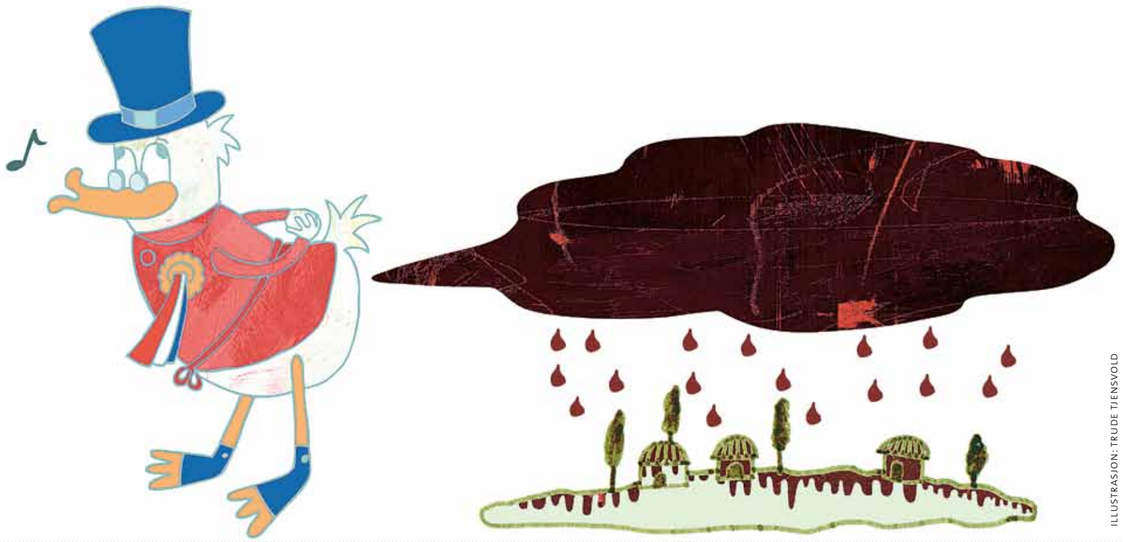
Denne tankesmia har sterke innslag av private økonomiske interesser i helsesektoren, blant annet legemiddelindustrien. Tankesmia bruker systematisk betegnelsen samhandling, slik Bjarne Håkon Hanssen gjorde, i stedet for samarbeid og samordning som tidligere var mer vanlig. I rapporten fra KIL heter det: «Tankesmia peker mot en ny modell. Fortsatt skal det offentlige ha hovedansvaret for finansieringa av helsetjenestene. Pasientenes behov og rettigheter skal fortsatt stå sterkt. Men det offentlige forsyningsansvaret for helsetjenestene og behandlingstilbudene skal avvikles og i stedet ivaretas i et marked for kjøp og salg av helsetjenester».

– Modellen med helseforetak er litt av roten til problemet med nedleggelse av lokalsykehus, mener Jensen, og advarer mot at samhandlingsreformen forsterker bruken av bedriftsøkonomiske prinsipper.

– Samfunnsøkonomisk tenkning får ingen plass når det er den økonomiske situasjonen i foretaket og ikke folks behov som blir styrende, mener Bjarne Jensen.

RANDI TEVIK

PERSPEKTIV

ILLUSTRASJON: TRUDE TJENSVOLD

FOTO: KRISTINE WIKA HARALDSEN /NATUR OG UNGDOM

SILJE LUNDBERG
1. nestleder, Natur og Ungdom

KOMMENTAREN

Ikke så typisk likevel

«Det er typisk norsk å være god» er et gammelt ordtak. Og det er nok et ordtak som regjeringen føler passer veldig bra for den norske klimapolitikken. For vi er jo et av de snille landa. Vi er blant dem som slåss for at de fattige landene skal bli hørt. Vi har ambisjoner om hvor mye utslippa våre skal kuttes. Vi er rett og slett en pådriver internasjonalt. Vi har verdens mest ambisiøse klimapolitikk. Det er i alle fall det regjeringen selv hevder.

Samtidig er det noe som skurrer. Hvordan i alle dager er det typisk norsk å være god innenfor klima? Hvordan kan et land som har økt sine utslipp med over 10 prosent siden 1990, hevde å være en pådriver innenfor klima? Hvordan kan et land som har en oljeindustri med frie tøyler, som har dobla sine utslipp siden 1990, ha verdens mest ambisiøse klimapolitikk? Hvordan kan et land som Norge bli tatt seriøst internasjonalt, når utslippene hjemme bare øker og øker?

Nylig var det 1. mai-feiring, og over hele landet gikk folk i tog for arbeidernes rettigheter. Men 1. mai handler også om internasjonal solidaritet. Det handler om solidaritet med industriarbeiderne, bøndene, lærerne, bussjåførene og hjelpepleierne i sør. Derfor handlet 1. mai også om klimakamp.

Klimaendringene er grunnleggende urettferdige. 20 prosent av verdens befolkning står for 85 prosent av verdens totale klimagassutslipp, men det er de fattige i sør som blir rammet av klimaendringene.

Da er det noe jeg ikke greier å begripe. Hvordan kan det være sånn at det er de som forurenser mest, og som har mest penger, som slipper billigst unna? Hundretusener av mennesker trues på livet som følge av våre utslipp. Likevel slipper landets største forurenser, oljeindustrien, fortsatt billigst unna, og de nye fornybare næringene må fortsatt vike.

Vi vet at de fossile energikildene kommer til å ta slutt. Vi vet at det en gang blir tomt for olja, gassen og kullet. Det er derfor vi trenger en overgang til det fornybare, og vi trenger den før det blir tomt for de fossile ressursene. Verdens klima tåler ikke all forurensinga vi nå pumper inn i atmosfæren. Det er derfor vi trenger sterke politikere. Vi trenger tøffe politikere. Politikere som tør å ta avgjørelser som kanskje ikke er populære i dag, men som morgendagens ledere vil se opp til, og respektere. Vi trenger en handlekraft som kutter utslippene i Norge.

Jeg skulle ønske ordtaket om å være god passet for norsk klimapolitikk. Dessverre gjør det ikke det ennå. Det viser utslippstallene. Men det betyr ikke at det er for sent å endre, for vi har alle redskapene til å løse klimakrisa. Det eneste som mangler, er politisk vilje.

oss dommen har falt

Fikk full stilling

Hjelpepleieren Anne-Britt Egeland gikk til sak mot Kvinnherad kommune, og i april fikk hun heltidsstilling.

Anne-Britt Egeland jobber som hjelpepleier i Kvinnherad kommune, fram til 1. mai i år i deltidsstilling. Deltid for dem som ønsker å jobbe heltid medfører mye frustrasjon.

– Vi som arbeider deltid kan aldri reise bort, vi må gå med telefonen på oss hele tida og ta det som vi får av tilbud om ekstravakter, sa hun i et intervju med lokalavisa Kvinnheringen i 2009.

I februar i år gikk Egeland med hjelp fra Fagforbundet og Kompetansesenteret i Bergen til sak mot kommunen, med påstand om at hun måtte bli ansatt i hundre prosent stilling.

Mange ønsker om heltid

I en trivselsundersøkelse blant alle ansatte i Kvinnherad kommune viste det seg at 140 av de deltidsansatte ønsker seg større stillinger. Det virker ikke som om kommunen følger opp dette. Grethe Richardsen er hovedtillitsvalgt og forteller at de tillitsvalgte i for liten grad tas med på råd.

– Ansatte kan ønske økt stillingsprosent, men i stedet ansettes det nye i små stillinger, og dette får vi ofte høre om i etterkant, sier Richardsen som håper at Fagforbundet får gjennomslag i tariffoppgjøret for kravene som forsterker de tillitsvalgtes innflytelse på til deltid/heltid.

– Dette vil gi oss et mye bedre grunnlag for å kreve flere heltidsstillinger, sier Richardsen.

Press via Facebook

Anne-Britt Egeland lanserte en side på Facebook i september 2009: «Kampen for rett til heltid i offentlig helseomsorg».

Det er etter hvert nesten 22 000 som sier at de liker denne Facebook-sida. Og i april i år kunne vi lese følgende på sida:

«Stor gledesmelding fra Kvinnherad. Vi gratulerer så mye Anne-Britt Egeland, som var initiativtakeren til denne gruppen. Hun har vunnet frem overfor kommunen og fått fast ansettelse i 100% stilling.»

Løsningene finnes

Kjetil Edvardsen hos Forbundsadvokatene i Fagforbundet var prosessfullmektig for Egeland og sier følgende til Oss tillitsvalgte:

– Vi har mange slike saker og kommunene agerer forskjellig, men mange inntar en pragmatisk tilnærming: Hvorfor gå gjennom lange rettssaker, når vi egentlig har behov for arbeidstakeren i hundre prosent stilling? Og svaret kan da ofte bli at kommunen gir seg i forhold til arbeidstakerens krav uten at det kommer til rettssak.

– Sjøl om arbeidstakeren vinner fram kan han eller hun ikke alltid fortsette i den samme jobben med høyere stillingsprosent. Vedkommende må kanskje bytte arbeidssted og gjøre andre oppgaver. Mitt inntrykk er at i de tilfellene hvor både arbeidsgiver, ansatt og de tillitsvalgte legger godviljen til viser det seg at man finner akseptable løsninger, sier advokat Kjetil Edvardsen som kan krysse av nok en sak i boka hvor arbeidstakeren har vunnet fram.

BÅRD JAKOBSEN

KORT SAGT

Søk utdanningsstipend

Fagforbundet gir støtte til opplæringstiltak og kompetanseutvikling for yrkesaktive medlemmer når utgiftene til dette ikke dekkes av andre.

Yrkesaktive medlemmer som går inn i en studiesituasjon og får redusert sin kontingent kan søke stipend en gang pr. kalenderår. Det er krav om originaldokumentasjon på alle utgifter i tillegg til dokumentasjon på hva arbeidsgiver eller NAV dekker. Det kan kun søkes om stipend til en utdanning pr. kalenderår og søknaden må være inne før utdanninga er avsluttet. Søknader der egne utgifter er under kr 1 500,- behandles ikke.

Søknadsskjema og søkerveiledning ligger på www.fagforbundet.no.

Fagforbundets stipendordning gjelder ikke lærlinger, elev- og studentmedlemmer. Fagforbundets utdanningsstipend har som formål å støtte opplæringstiltak og kompetanseutvikling for yrkesaktive medlemmer.

Et grønnere arbeidsliv

Boka ‹Klimavennlige handlinger på arbeidsplassen› inneholder eksempler på hvordan man kan gjøre arbeidsplassen mer klimavennlig. Boka kan bestilles på nettsidene til Gyldendal Arbeidsliv.

Mer miljøfokus: LO og Unio har i samarbeid med Gyldendal Arbeidsliv utgitt en bok om hvordan vi kan få et grønnere arbeidsliv.

Mer markedsretting i Oslo

I 2006 ble det satt i gang et prøveprosjekt med såkalt «fritt brukervalg» i omsorgssektoren i Oslo-bydelen Vestre Aker.

Omsorgstjenestene i bydelen er konkurranseutsatt. Hver enkelt bruker skal selv velge mellom det offentlige tilbudet og flere private tilbud. Bestiller-utfører-modellen og stykkprisfinansiering er en del av rammene.

– Denne modellen skal overføres til hele Oslo 1. april 2011. Vi i Fagforbundet er mot denne politikken, men vi prøver så klart å gjøre det beste ut av dagens situasjon for brukerne og våre medlemmer. Det «frie brukervalget» har ført til mer sykefravær, en stoppeklokke-mentalitet som ikke prioriterer kurs og kompetanseheving, og økte omsorgskostnader for bydelen, forteller Oddbjørn Brødreskift, som er leder av Fagforbundet Vestre Aker.

Besøk fra Larvik

Vestre Aker fikk besøk fra Larvik etter at det kom en evalueringsrapport av bydelens prøveprosjekt. Lokalpolitikerne i Larvik vil utrede muligheten for å «likebehandle offentlige og private tilbydere».

To tillitsvalgte: Kjellaug Olsen og Oddbjørn Brødreskift.

– I Larvik bruker vi ikke bestiller-utførermodellen, så premissene er jo litt forskjellige. Det er likevel interessant at såkalt fritt brukervalg har gjort omsorgstjenestene i Vestre Aker dyrere for Oslo kommune, sier Kjellaug Olsen fra Fagforbundet Larvik-Lardal.

Hun er hovedtillitsvalgt i Larvik kommune, og medlem i prosjektgruppa som skal lære mer om kommuner med innslag av private tilbydere innafor omsorgssektoren. Fagforbundet Larvik-Lardal er prinsipielt imot en konkurranseutsetting av omsorgstjenestene.

Tillitsvalgte på nett

Fagforbundet Arendal har kjøpt bærbar PC til alle plasstillitsvalgte. Fagforeninga mener at dette vil sette de tillitsvalgte bedre i stand til å utføre vervet sitt.

På nett: Plasstillitsvalgte i Fagforbundet Arendal viser fram PC´ene som de har fått av fagforeninga si.

oss faglig kokebok

Ny ordning gir lavere ytelser

Fra 1. mars 2010 er en ny ytelse kalt arbeidsavklaringspenger tatt inn i Folketrygdloven kapittel 11. Målsettinga er å få flere i arbeid og færre på trygd. Flere mottakere vil få lavere stønad.

Ytelsen er en sammenslåing av tidligere stønader som attføringspenger, rehabilitering og midlertidig uførestønad. Den innebærer at de som er syke skal være aktive, og at NAV skal ha en mer aktiv rolle. Endringene medfører at de midlertidige ytelsene før eventuelt varig uførepensjon blir forkorta fra åtte-ni år til fire år. Alle ytelser skal etter en overgangsperiode ut dette året erstattes med arbeidsavklaringspenger.

Folketrygdoven stiller krav om medlemskap i trygden i minimum tre år før det framsettes krav om arbeidsavklaringspenger, og inntektsgivende arbeid i denne perioden, jf. § 11-2. Skjæringstidspunktet er annerledes enn etter uførepensjonsreglene hvor uføretidspunktet er det avgjørende. Rett til ytelsen gjelder bare de mellom 18 og 67 år, jf. § 11-4, og som oppholder seg i Norge, jf. § 11-3.

Meldeplikt

Vilkåra er at man på grunn av sykdom, skade eller lyte har fått arbeidsevnen nedsatt i en slik grad at man hindres i å beholde eller skaffe inntektsgivende arbeid. Videre skal man ha behov for aktiv behandling, arbeidsretta tiltak eller fortsatt ha en viss mulighet til å komme i arbeid. Arbeidsavklaringspengene skal sikre inntekt når en er under aktiv behandling, er på tiltak eller får oppfølging med sikte på å skaffe seg arbeid eller beholde arbeid, jf. § 11-1.

Det er meldeplikt hver 14. dag. Unnlater man å følge opp meldeplikten til NAV, mister man retten til ytelser.

Ny fattigdomsgrense

Arbeidsavklaringspengenes størrelse går fram av Folketrygdloven § 11-16, og innebærer 66 prosent av pensjonsgivende inntekt i året før arbeidsevnen ble nedsatt, eventuelt gjennomsnitt av de tre siste årene. Minimumsytelsen er 1,97 G, men personer under 26 år er likevel garantert en minimumsytelse på 2,44 G. Minsteytelsen økes fra 1. mai 2010 til 2 G, tilsvarende øvrige minstesatser i folketrygdloven (minstepensjon, uførepensjon, overgangsstønad m.v.), og kan derfor anses som en form for fattigdomsgrense i Norge. Det er fastsatt et øvre tak slik at arbeidsavklaringspenger medregnet barnetillegg ikke kan utgjøre mer enn 90 prosent av medlemmets pensjonsgrunnlag. Det er gitt særlige bestemmelser om reduksjon av arbeidsavklaringspenger på grunn av samtidig arbeid, se § 11-18. Man kan få 100 prosent ytelse eller forholdsmessig, helt ned til reduksjon av arbeidsevnen med minst 40 prosent.

Siden det nå ses på arbeidsevne og ikke inntjeningsevne, vil reglene innebære at flere vil oppleve at ytelsene går ned i forhold til dagens regelverk.

ANNE-GRY RØNNING-AABY

Fagforbundet siden sist

- Fagforbundet etablerer et nasjonalt sykehuskontor slik landsmøtet vedtok i november. Hensikten er å koordinere innsatsen så Fagforbundet kan ligge i forkant overfor myndigheter og arbeidsgivere i sykehussektoren. Geir Mosti leder den politiske styringsgruppa, med Kjellfrid Blakstad, Kristine Bjella Stavn, Britt Silseth samt fire regionale tillitsvalgte som styremedlemmer.

- Fagforbundet har inngått en samarbeidsavtale med Norges Naturvernforbund som går ut på å holde ett til to møter sammen i året, samt en årlig støtte fra Fagforbundet på 300 000 kroner. Fagforbundets leder Jan Davidsen sier at denne typen samarbeid er viktig. Lederen i Norges Naturvernforbund, Lars Haltbrekken, håper på et sterkere lokalt samarbeid mellom Fagforbundet og Naturvernforbundet.

- Fagforbundet sendte en støtteerklæring samt 50 000 kroner i streikebidrag til de streikende i Norsk Arbeidsmandsforbund for å støtte streiken for tariffavtale ved entreprenørbedriften Aasmund Pettersen & sønn AS i Jevnaker. Streikestøtten ble sendt i begynnelsen av mai.

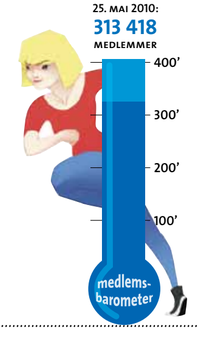
- Fagforbundet sendte i begynnelsen av mai en blomsterhilsen til Fagforbundets greske søsterforbund ADEDY for å markere støtte til deres kamp mot kutt i offentlige årsverk, offentlige pensjonsordninger og lønna til offentlig ansatte i Hellas.

- Fagforbundet Tjøme og Fagforbundet Nøtterøy er slått sammen til Fagforbundet Øyene. Fra og med 1. mai er både medlemmer og økonomi overført til Fagforbundet Øyene.

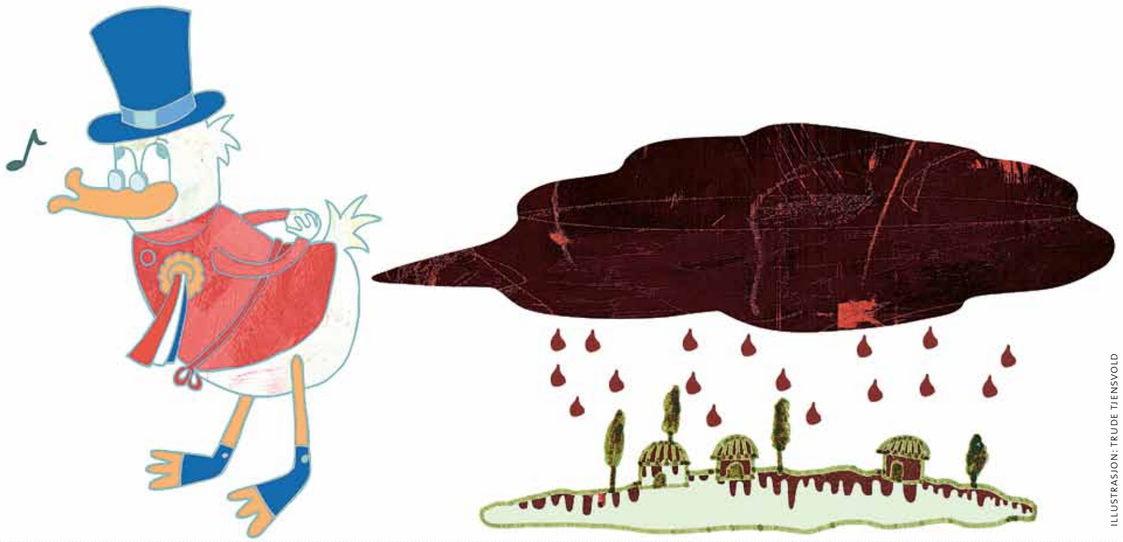
- Fagforbundet har inngått samarbeid med Sosialistisk Venstreparti (SV) om prosjektet «Rødgrønn Agenda» med en samlet ramme på 2 millioner kroner fram til 2013.

- Fagforbundet har oppretta et nytt rådgivende utvalg for landsmøteperioden 2009–2013; Skoleringsutvalget. Forbundsstyret har utpekt nestleder Mette Nord som leder og følgende medlemmer: Signe Rasmussen, Raymond Turøy, Astrid Tjellaug, Grete Skovli, Ralf Einar Johannessen, Terje Holmedal og Anne Green-Nilsen.

- Fagforbundet hadde den 25. mai totalt 313 418 medlemmer – atter en medlemsrekord. I april var det en økning på 578 medlemmer.
17 av 19 fylkeskretser hadde da økning i medlemstallet totalt. Buskerud, Hordaland og Rogaland økte mest fram til mai i år.

PERSPEKTIV

ILLUSTRASJON: TRUDE TJENSVOLD

FOTO: KRISTINE WIKA HARALDSEN /NATUR OG UNGDOM

SILJE LUNDBERG
1. nestleder, Natur og Ungdom

KOMMENTAREN

Ikke så typisk likevel

«Det er typisk norsk å være god» er et gammelt ordtak. Og det er nok et ordtak som regjeringen føler passer veldig bra for den norske klimapolitikken. For vi er jo et av de snille landa. Vi er blant dem som slåss for at de fattige landene skal bli hørt. Vi har ambisjoner om hvor mye utslippa våre skal kuttes. Vi er rett og slett en pådriver internasjonalt. Vi har verdens mest ambisiøse klimapolitikk. Det er i alle fall det regjeringen selv hevder.

Samtidig er det noe som skurrer. Hvordan i alle dager er det typisk norsk å være god innenfor klima? Hvordan kan et land som har økt sine utslipp med over 10 prosent siden 1990, hevde å være en pådriver innenfor klima? Hvordan kan et land som har en oljeindustri med frie tøyler, som har dobla sine utslipp siden 1990, ha verdens mest ambisiøse klimapolitikk? Hvordan kan et land som Norge bli tatt seriøst internasjonalt, når utslippene hjemme bare øker og øker?

Nylig var det 1. mai-feiring, og over hele landet gikk folk i tog for arbeidernes rettigheter. Men 1. mai handler også om internasjonal solidaritet. Det handler om solidaritet med industriarbeiderne, bøndene, lærerne, bussjåførene og hjelpepleierne i sør. Derfor handlet 1. mai også om klimakamp.

Klimaendringene er grunnleggende urettferdige. 20 prosent av verdens befolkning står for 85 prosent av verdens totale klimagassutslipp, men det er de fattige i sør som blir rammet av klimaendringene.

Da er det noe jeg ikke greier å begripe. Hvordan kan det være sånn at det er de som forurenser mest, og som har mest penger, som slipper billigst unna? Hundretusener av mennesker trues på livet som følge av våre utslipp. Likevel slipper landets største forurenser, oljeindustrien, fortsatt billigst unna, og de nye fornybare næringene må fortsatt vike.

Vi vet at de fossile energikildene kommer til å ta slutt. Vi vet at det en gang blir tomt for olja, gassen og kullet. Det er derfor vi trenger en overgang til det fornybare, og vi trenger den før det blir tomt for de fossile ressursene. Verdens klima tåler ikke all forurensinga vi nå pumper inn i atmosfæren. Det er derfor vi trenger sterke politikere. Vi trenger tøffe politikere. Politikere som tør å ta avgjørelser som kanskje ikke er populære i dag, men som morgendagens ledere vil se opp til, og respektere. Vi trenger en handlekraft som kutter utslippene i Norge.

Jeg skulle ønske ordtaket om å være god passet for norsk klimapolitikk. Dessverre gjør det ikke det ennå. Det viser utslippstallene. Men det betyr ikke at det er for sent å endre, for vi har alle redskapene til å løse klimakrisa. Det eneste som mangler, er politisk vilje.

oss dommen har falt

Fikk full stilling

Hjelpepleieren Anne-Britt Egeland gikk til sak mot Kvinnherad kommune, og i april fikk hun heltidsstilling.

Anne-Britt Egeland jobber som hjelpepleier i Kvinnherad kommune, fram til 1. mai i år i deltidsstilling. Deltid for dem som ønsker å jobbe heltid medfører mye frustrasjon.

– Vi som arbeider deltid kan aldri reise bort, vi må gå med telefonen på oss hele tida og ta det som vi får av tilbud om ekstravakter, sa hun i et intervju med lokalavisa Kvinnheringen i 2009.

I februar i år gikk Egeland med hjelp fra Fagforbundet og Kompetansesenteret i Bergen til sak mot kommunen, med påstand om at hun måtte bli ansatt i hundre prosent stilling.

Mange ønsker om heltid

I en trivselsundersøkelse blant alle ansatte i Kvinnherad kommune viste det seg at 140 av de deltidsansatte ønsker seg større stillinger. Det virker ikke som om kommunen følger opp dette. Grethe Richardsen er hovedtillitsvalgt og forteller at de tillitsvalgte i for liten grad tas med på råd.

– Ansatte kan ønske økt stillingsprosent, men i stedet ansettes det nye i små stillinger, og dette får vi ofte høre om i etterkant, sier Richardsen som håper at Fagforbundet får gjennomslag i tariffoppgjøret for kravene som forsterker de tillitsvalgtes innflytelse på til deltid/heltid.

– Dette vil gi oss et mye bedre grunnlag for å kreve flere heltidsstillinger, sier Richardsen.

Press via Facebook

Anne-Britt Egeland lanserte en side på Facebook i september 2009: «Kampen for rett til heltid i offentlig helseomsorg».

Det er etter hvert nesten 22 000 som sier at de liker denne Facebook-sida. Og i april i år kunne vi lese følgende på sida:

«Stor gledesmelding fra Kvinnherad. Vi gratulerer så mye Anne-Britt Egeland, som var initiativtakeren til denne gruppen. Hun har vunnet frem overfor kommunen og fått fast ansettelse i 100% stilling.»

Løsningene finnes

Kjetil Edvardsen hos Forbundsadvokatene i Fagforbundet var prosessfullmektig for Egeland og sier følgende til Oss tillitsvalgte:

– Vi har mange slike saker og kommunene agerer forskjellig, men mange inntar en pragmatisk tilnærming: Hvorfor gå gjennom lange rettssaker, når vi egentlig har behov for arbeidstakeren i hundre prosent stilling? Og svaret kan da ofte bli at kommunen gir seg i forhold til arbeidstakerens krav uten at det kommer til rettssak.

– Sjøl om arbeidstakeren vinner fram kan han eller hun ikke alltid fortsette i den samme jobben med høyere stillingsprosent. Vedkommende må kanskje bytte arbeidssted og gjøre andre oppgaver. Mitt inntrykk er at i de tilfellene hvor både arbeidsgiver, ansatt og de tillitsvalgte legger godviljen til viser det seg at man finner akseptable løsninger, sier advokat Kjetil Edvardsen som kan krysse av nok en sak i boka hvor arbeidstakeren har vunnet fram.

BÅRD JAKOBSEN

KORT SAGT

Søk utdanningsstipend

Fagforbundet gir støtte til opplæringstiltak og kompetanseutvikling for yrkesaktive medlemmer når utgiftene til dette ikke dekkes av andre.

Yrkesaktive medlemmer som går inn i en studiesituasjon og får redusert sin kontingent kan søke stipend en gang pr. kalenderår. Det er krav om originaldokumentasjon på alle utgifter i tillegg til dokumentasjon på hva arbeidsgiver eller NAV dekker. Det kan kun søkes om stipend til en utdanning pr. kalenderår og søknaden må være inne før utdanninga er avsluttet. Søknader der egne utgifter er under kr 1 500,- behandles ikke.

Søknadsskjema og søkerveiledning ligger på www.fagforbundet.no.

Fagforbundets stipendordning gjelder ikke lærlinger, elev- og studentmedlemmer. Fagforbundets utdanningsstipend har som formål å støtte opplæringstiltak og kompetanseutvikling for yrkesaktive medlemmer.

Et grønnere arbeidsliv

Boka ‹Klimavennlige handlinger på arbeidsplassen› inneholder eksempler på hvordan man kan gjøre arbeidsplassen mer klimavennlig. Boka kan bestilles på nettsidene til Gyldendal Arbeidsliv.

Mer miljøfokus: LO og Unio har i samarbeid med Gyldendal Arbeidsliv utgitt en bok om hvordan vi kan få et grønnere arbeidsliv.

Mer markedsretting i Oslo

I 2006 ble det satt i gang et prøveprosjekt med såkalt «fritt brukervalg» i omsorgssektoren i Oslo-bydelen Vestre Aker.

Omsorgstjenestene i bydelen er konkurranseutsatt. Hver enkelt bruker skal selv velge mellom det offentlige tilbudet og flere private tilbud. Bestiller-utfører-modellen og stykkprisfinansiering er en del av rammene.

– Denne modellen skal overføres til hele Oslo 1. april 2011. Vi i Fagforbundet er mot denne politikken, men vi prøver så klart å gjøre det beste ut av dagens situasjon for brukerne og våre medlemmer. Det «frie brukervalget» har ført til mer sykefravær, en stoppeklokke-mentalitet som ikke prioriterer kurs og kompetanseheving, og økte omsorgskostnader for bydelen, forteller Oddbjørn Brødreskift, som er leder av Fagforbundet Vestre Aker.

Besøk fra Larvik

Vestre Aker fikk besøk fra Larvik etter at det kom en evalueringsrapport av bydelens prøveprosjekt. Lokalpolitikerne i Larvik vil utrede muligheten for å «likebehandle offentlige og private tilbydere».

To tillitsvalgte: Kjellaug Olsen og Oddbjørn Brødreskift.

– I Larvik bruker vi ikke bestiller-utførermodellen, så premissene er jo litt forskjellige. Det er likevel interessant at såkalt fritt brukervalg har gjort omsorgstjenestene i Vestre Aker dyrere for Oslo kommune, sier Kjellaug Olsen fra Fagforbundet Larvik-Lardal.

Hun er hovedtillitsvalgt i Larvik kommune, og medlem i prosjektgruppa som skal lære mer om kommuner med innslag av private tilbydere innafor omsorgssektoren. Fagforbundet Larvik-Lardal er prinsipielt imot en konkurranseutsetting av omsorgstjenestene.

Tillitsvalgte på nett

Fagforbundet Arendal har kjøpt bærbar PC til alle plasstillitsvalgte. Fagforeninga mener at dette vil sette de tillitsvalgte bedre i stand til å utføre vervet sitt.

På nett: Plasstillitsvalgte i Fagforbundet Arendal viser fram PC´ene som de har fått av fagforeninga si.

oss faglig kokebok

Ny ordning gir lavere ytelser

Fra 1. mars 2010 er en ny ytelse kalt arbeidsavklaringspenger tatt inn i Folketrygdloven kapittel 11. Målsettinga er å få flere i arbeid og færre på trygd. Flere mottakere vil få lavere stønad.

Ytelsen er en sammenslåing av tidligere stønader som attføringspenger, rehabilitering og midlertidig uførestønad. Den innebærer at de som er syke skal være aktive, og at NAV skal ha en mer aktiv rolle. Endringene medfører at de midlertidige ytelsene før eventuelt varig uførepensjon blir forkorta fra åtte-ni år til fire år. Alle ytelser skal etter en overgangsperiode ut dette året erstattes med arbeidsavklaringspenger.

Folketrygdoven stiller krav om medlemskap i trygden i minimum tre år før det framsettes krav om arbeidsavklaringspenger, og inntektsgivende arbeid i denne perioden, jf. § 11-2. Skjæringstidspunktet er annerledes enn etter uførepensjonsreglene hvor uføretidspunktet er det avgjørende. Rett til ytelsen gjelder bare de mellom 18 og 67 år, jf. § 11-4, og som oppholder seg i Norge, jf. § 11-3.

Meldeplikt

Vilkåra er at man på grunn av sykdom, skade eller lyte har fått arbeidsevnen nedsatt i en slik grad at man hindres i å beholde eller skaffe inntektsgivende arbeid. Videre skal man ha behov for aktiv behandling, arbeidsretta tiltak eller fortsatt ha en viss mulighet til å komme i arbeid. Arbeidsavklaringspengene skal sikre inntekt når en er under aktiv behandling, er på tiltak eller får oppfølging med sikte på å skaffe seg arbeid eller beholde arbeid, jf. § 11-1.

Det er meldeplikt hver 14. dag. Unnlater man å følge opp meldeplikten til NAV, mister man retten til ytelser.

Ny fattigdomsgrense

Arbeidsavklaringspengenes størrelse går fram av Folketrygdloven § 11-16, og innebærer 66 prosent av pensjonsgivende inntekt i året før arbeidsevnen ble nedsatt, eventuelt gjennomsnitt av de tre siste årene. Minimumsytelsen er 1,97 G, men personer under 26 år er likevel garantert en minimumsytelse på 2,44 G. Minsteytelsen økes fra 1. mai 2010 til 2 G, tilsvarende øvrige minstesatser i folketrygdloven (minstepensjon, uførepensjon, overgangsstønad m.v.), og kan derfor anses som en form for fattigdomsgrense i Norge. Det er fastsatt et øvre tak slik at arbeidsavklaringspenger medregnet barnetillegg ikke kan utgjøre mer enn 90 prosent av medlemmets pensjonsgrunnlag. Det er gitt særlige bestemmelser om reduksjon av arbeidsavklaringspenger på grunn av samtidig arbeid, se § 11-18. Man kan få 100 prosent ytelse eller forholdsmessig, helt ned til reduksjon av arbeidsevnen med minst 40 prosent.

Siden det nå ses på arbeidsevne og ikke inntjeningsevne, vil reglene innebære at flere vil oppleve at ytelsene går ned i forhold til dagens regelverk.

ANNE-GRY RØNNING-AABY

Fagforbundet siden sist

- Fagforbundet etablerer et nasjonalt sykehuskontor slik landsmøtet vedtok i november. Hensikten er å koordinere innsatsen så Fagforbundet kan ligge i forkant overfor myndigheter og arbeidsgivere i sykehussektoren. Geir Mosti leder den politiske styringsgruppa, med Kjellfrid Blakstad, Kristine Bjella Stavn, Britt Silseth samt fire regionale tillitsvalgte som styremedlemmer.

- Fagforbundet har inngått en samarbeidsavtale med Norges Naturvernforbund som går ut på å holde ett til to møter sammen i året, samt en årlig støtte fra Fagforbundet på 300 000 kroner. Fagforbundets leder Jan Davidsen sier at denne typen samarbeid er viktig. Lederen i Norges Naturvernforbund, Lars Haltbrekken, håper på et sterkere lokalt samarbeid mellom Fagforbundet og Naturvernforbundet.

- Fagforbundet sendte en støtteerklæring samt 50 000 kroner i streikebidrag til de streikende i Norsk Arbeidsmandsforbund for å støtte streiken for tariffavtale ved entreprenørbedriften Aasmund Pettersen & sønn AS i Jevnaker. Streikestøtten ble sendt i begynnelsen av mai.

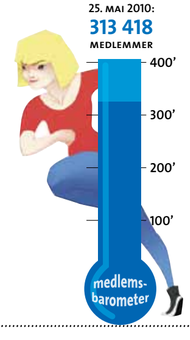
- Fagforbundet sendte i begynnelsen av mai en blomsterhilsen til Fagforbundets greske søsterforbund ADEDY for å markere støtte til deres kamp mot kutt i offentlige årsverk, offentlige pensjonsordninger og lønna til offentlig ansatte i Hellas.

- Fagforbundet Tjøme og Fagforbundet Nøtterøy er slått sammen til Fagforbundet Øyene. Fra og med 1. mai er både medlemmer og økonomi overført til Fagforbundet Øyene.

- Fagforbundet har inngått samarbeid med Sosialistisk Venstreparti (SV) om prosjektet «Rødgrønn Agenda» med en samlet ramme på 2 millioner kroner fram til 2013.

- Fagforbundet har oppretta et nytt rådgivende utvalg for landsmøteperioden 2009–2013; Skoleringsutvalget. Forbundsstyret har utpekt nestleder Mette Nord som leder og følgende medlemmer: Signe Rasmussen, Raymond Turøy, Astrid Tjellaug, Grete Skovli, Ralf Einar Johannessen, Terje Holmedal og Anne Green-Nilsen.

- Fagforbundet hadde den 25. mai totalt 313 418 medlemmer – atter en medlemsrekord. I april var det en økning på 578 medlemmer.
17 av 19 fylkeskretser hadde da økning i medlemstallet totalt. Buskerud, Hordaland og Rogaland økte mest fram til mai i år.

FAGFORBUNDET

UTGIVER: Fagforbundet

OSS PÅ NETT: oss.fagforbundet.no
ANSVARLIG REDAKTØR: tone.zander@fagforbundet.no
FAGREDAKTØR: randi.tevik@fagforbundet.no
I REDAKSJONEN: maria.wattne@fagforbundet.no
anders.hamre.sveen@fagforbundet.no

LAYOUT: kjell.olufsen@fagforbundet.no
berit.paulsen@fagforbundet.no
REDAKSJONEN AVSLUTTET: 26. mai 2010
OPPLAG: 18 500
TRYKK: Aktietrykkeriet

ISSN: 1891-2184

MILJØMERKET 241 393 Trykksak

FOTO: RANDI TEVIK

tillitsvalgt min hverdag
oss@fagforbundet.no

Tidlig påvirkning:
– Man kan nesten si at jeg fikk fagbevegelsen inn med morsmelka, sier Kerry Louise Macallan, som er hovedtillitsvalgt i Fagforbundet Tromsø.

Kerry Louise Macallan

– Jeg vokste opp i den skotske byen Aberdeen, og etter hvert som jeg ble eldre fikk jeg se hvordan Thatchers politikk påvirket arbeidsmarkedet på en negativ måte. Heldigvis fikk jeg også se at det virkelig nyttet å være fagorganisert oppi all privatiseringa, så det første jeg gjorde da jeg var 19 år og kjærligheten brakte meg til Norge var å fagorganisere meg, forteller Macallan.

– Nå er det lenge siden tida i tjenestemannsforbundet. Jeg har fått en flott, ny mann og en fantastisk jobb. Jeg trivdes veldig godt i jobben som avdelingsleder på Sør-Tromsø sykehjem, men er glad for at jeg nå kan bruke tida på å være 100 prosent frikjøpt tillitsvalgt for Fagforbundet. Jeg føler meg kjempeheldig som har kollegene mine, fem andre frikjøpte tillitsvalgte, å rådføre meg med.

Macallan forteller at Fagforbundet Tromsø er involvert i flere tunge saker.

– Vi er oppe i mange vanskelige saker, og det viktigste for meg er at jeg skal kunne se medlemmene i øynene og vite at jeg alltid har gjort alt jeg kan på vegne av dem.

– Ærlighet, ryddighet og integritet er helt essensielt, særlig i saker som angår arbeidsmiljøkriminalitet. Disse sakene har vi dessverre en del av i Tromsø for tida. Dette er tunge saker som har med mennesker i krise å gjøre. Da er det utrolig verdifullt å ha noen å snakke med, og ikke minst å ha takhøyde på kontoret – her kan vi le, gråte og banne hvis det trengs. Med denne jobben blir det mange møter og ingen dager er like.

Kerry Macallan synes at noe av det beste som tillitsvalgt er alle medlemmene man får muligheten til å møte.

– For å få tid til alle disse flotte menneskene må man være fleksibel – dette er ikke noen ni til fire jobb, for å si det sånn. Jeg føler nesten at jeg får en gratis utdanning på kjøpet; en utdanning med en veldig bratt læringskurve som krever at man gir veldig mye av seg selv.

– Men jeg kjenner at uansett hvor vanskelig og tøft arbeidet mitt noen ganger er, så er det lite som kan sammenlignes med hvor deilig det føles når noen sier «takk».

– Følelsen av å ha hjulpet et menneske, av å ha løst et problem sammen med et eller flere medlemmer og kolleger er det aller, aller beste med å jobben min, sier Kerry Louise Macallan.

CHRISTINE DANCKE

oss nytt om navn | oss@fagforbundet.no

SVENN ARNE LIE er nytilsatt i Fagforbundet K15 hvor han skal arbeide med samfunnsøkonomi og analyser. Han kommer fra en forskerstilling ved Norsk Institutt for Landsbruksøkonomisk Forskning.

OLA TØMMERÅS begynte som journalist i Fagbladet 4. mai. Han skal ha hovedansvaret for seksjonssidene innen samferdsel og teknisk.

ARNFINN IHLE er i landsmøteperioden frikjøpt på heltid av Fagforbundet til prosjekt for verving og oppfølging av ledere, spesielt retta mot rådmenn. Han vil ha arbeidsplass i K15.

ANNBJØRG LANGVA MOE er ny leder i Fagforbundet Odda.

MARIANNE NILSEN SKJØNSTAD fra Skien er ny nestleder i Fagforbundet Telemark. Marianne har vært leder i Fagforbundet Skien i ti år. Fra 1. mai er **JAN MOEN** ny leder for Seksjon samferdsel og teknisk.

Etter årsmøtet 2010 går Fagforbundets **JOHNNY SKOGSRØD** fra å være kasserer til å bli nestleder i LO Grenland sitt styre.

ANN JORUN NILSEN er ny leder i Fagforbundet Eidsberg/Trøgstad.

EINAR LONGVA er ny leder i Fagforbundet Råde.

INGVILD AASEN er ny leiar i Fagforbundet Ørsta. Resten av styret tok attval.

HEIDI MERETE ANDERSEN er valgt til ny leder i Fagforbundet Vestfold fylkeskommune.

Fagforbundet Oslo fått ny politisk sekretær. **VIDAR EVJE** tar over etter Arne Halaas som nå jobber i organisasjonsjonsenheten i forbundet. Vidar er tidligere hovedverneombud i Oslo kommune.

oss kurs & konferanser

Frokostseminar: Arbeid, stress og helse
10. juni arrangerer Statens Arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) et gratis frokostseminar i Oslo: Hva er stress? Hvordan skape gode arbeidsplasser? Hvilke faktorer betyr mest for motivasjon, trivsel og helse? Begrenset plass. Kontaktperson: Ragna Ugedal, rug@stami.no

Temadag: Hvordan håndtere omstillinger?
Fagforbundet Troms arrangerer temadag, torsdag 10. juni 2010 i Auditoriet i 1. etasje på UNN Harstad. Tema: Hva bidrar til medmenneskelighet i en situasjon preget av omstilling, nedbemanning og omorganisering? Hva gjør det med oss kollegaer imellom?
Informasjon:
marita.orvik.berg@fagforbundet.no

Arbeidsmiljø – psykososialt, arbeidsmåter og verktøy
AOF Norge arrangerer kurs 16.-17. juni for alle som ønsker å arbeide praktisk med forbedringer av virksomhetens psykososiale arbeidsmiljø. Kurset er beregna for blant annet verneombud. Kurssted: Seilduksgata 11, Oslo. Pris: Kr 3900,-. Påmeldingsfrist: 16. juni 2010. Kursansvarlig: torgrim.kokaas@aof.no

LOs organisasjonsforskningskonferanse
LO arrangerer organisasjonsforskningskonferansen «Hvordan kan vi forstå vår tids organisasjons- og arbeidsliv bedre?» på Sørmarka 17.-18. juni 2010. LO-nestlederne Gerd Kristiansen og Tor-Arne Solbakken, og leder av SKA i Fagforbundet, Gerd Eva Volden er blant deltakerne. Dagpakke 1. dag kr 2800,-. Dagpakke 2. dag kr 2500,-. Studentmedlemmer i LO betaler 500,- for begge dagene. Mer informasjon om påmelding og program finner du på www.lo.no.

IFLA-konferanse
IFLA er den internasjonale fellesparaplyen for bibliotekverdenens foreninger og institusjoner. Årets IFLA-konferanse er lagt til Gøteborg i Sverige, 10.-15. august. Registreringa til konferansen er i gang. For mer informasjon se www.ifla.org.
IFLA Seksjon for skolebibliotek har et seminar sammen med Seksjon for bibliotek for barn og unge om samarbeid mellom skolebibliotek og folkebibliotek fredag 13. august, fra kl. 09.30 til kl. 12.45. Det arrangeres også en prekonferanse i Gøteborg, mandag 9. august, fra kl. 09.00 til kl. 17.00. For mer informasjon om prekonferansen, se www.skolbibliotek.se/preconf2010.htm

oss redaksjonen

oss@fagforbundet.no
Send oss en e-post og si din mening og kom med tips!